

Datum

2026-01-11

Adress

Diarienummer

TN-2025-2517

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Länsstyrelsen Skåne - Regional
Handlingsplan för klimatanpassning för åren 2026-
2030 STK-2025-1892**

[Fyll i mottagarens diarienummer]

Tekniska nämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Tekniska nämnden välkomnar Länsstyrelsen Skånes engagemang i klimatanpassning men betonar att arbetet kräver nationella riktlinjer, finansieringsmodeller och tydlig ansvarsfördelning för att undvika rättsosäkerhet. Nämnden anser att länsstyrelsens mål och vägledning bör harmoniseras med regeringens nationella strategi, Boverkets kommande råd och SMHI:s klimatunderlag samt avgränsas tydligt till Skåne. Nationellt gemensamma scenarier, risknivåer och tidshorisonter efterfrågas för att säkerställa enhetlig tillämpning mellan stat, region och kommuner. Klimatanpassningsåtgärder bör genomföras etappvis, proportionerligt och kostnadseffektivt, med statligt ansvar för kuststräckor av nationellt intresse. Tekniska nämnden framhåller att fastighetsägaren har huvudansvar för skydd av befintlig bebyggelse, men att sammanhängande skydd kräver samordning, rättsliga verktyg och nationella finansieringslösningar.

Klimatanpassning bör integreras i översiktsplaneringen enligt plan- och bygglagen, snarare än genom separata kommunala klimatanpassningsplaner. Regional vägledning bör inte vara normerande utan hänvisa till nationella råd, och ansvarsförhållanden måste tydliggöras, särskilt vid värme, skyfall och kustskydd. Vidare föreslås att handlingsplanens åtgärder och uppföljning stärks genom tydliga indikatorer, tydlig ansvarsfördelning och årlig offentlig redovisning.

Yttrande

Tekniska nämnden välkomnar Länsstyrelsen i Skånes engagemang i denna fråga som kommer ha stor betydelse för Sverige och särskilt södra Sveriges kuster. Samtidigt

anser nämnden att klimatanpassningen av Sverige och Skåne kräver nationella riktlinjer, finansieringsmodeller och tydlig ansvarsfördelning – inte regionala tolkningar som riskerar att skapa rättsosäkerhet. Mot denna bakgrund har nämnden yttrat sig över handlingsplanen, fördelat över respektive kapitel.

Kapitel 1 – Inledning.

Tekniska nämnden noterar att Länsstyrelsen Skånes myndighetsmål för klimatanpassning kan behöva uppdateras utifrån och harmoniseras med regeringens senaste nationella strategi för klimatanpassning (Skr.2023/24:97) och Boverkets kommande allmänna råd samt avgränsas till det geografiska området Skåne. Det vore önskvärt om myndighetsmålen tog fasta på och utgick ifrån regeringens nationella strategis syfte: ”Sverige ska vara klimatanpassat, motståndskraftigt och ta tillvara de möjligheter som kommer med ett förändrat klimat”. Skyddsåtgärder behöver genomföras kostnads- och resurseffektivt, successivt och etappvis i enlighet med proportionalitetsprincipen, eftersom klimatunderlag är behäftade med osäkerheter och etappvis genomförande minskar risken för överinvesteringar. Nämnden förordar också att klimatunderlag till kommunerna tas fram av Sveriges klimatmyndighet SMHI. Länsstyrelsen Skåne bör dessutom, tillsammans med de skånska kommunerna, föra dialog med regeringen om vikten av att staten skyddar kuststräckor av nationellt intresse samt att dessa sträckor ska klassas som riksintresse.

Kapitel 2 – Utmaningar och strategisk inriktning

Regeringens strategi (Skr.2023/24:97) betonar behovet av ett strukturerat, samordnat och samhällseffektivt arbete. Tekniska nämnden instämmer i detta behov och anser därför att nationella riktlinjer för scenarioval, risknivåer och tidshorisonter behöver vara gemensamma för staten, länsstyrelser och kommuner. Länsstyrelsen bör därför avvakta nationella ställningstaganden innan regionala tolkningslinjer formuleras, för att undvika normerande praxis som kan leda till oenhetlig tillämpning. Klimat- och sårbarhetsanalyser (KSA) bör samordnas med den nationella analys som tas fram av Nationella expertrådet för klimatanpassning, och länsstyrelsen bör förtydliga hur regional KSA förhåller sig till Myndigheten för civilt försvars (tidigare Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) risk- och hotkartor samt till arbetet enligt översvämningsdirektivet. Inriktningen bör även beakta kommunernas bostadsförsörjningsuppdrag och plan- och bygglagens mål om jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och långsiktigt hållbar livsmiljö, eftersom klimatanpassning behöver integreras i den fysiska planeringen.

Kapitel 3 – Regional analys

Tekniska nämnden önskar betona att det tydligt behöver framgå att det i grunden är fastighetsägaren som ansvarar för att skydda befintlig bebyggelse. Samt att sammanhängande skydd i kust- och avrinningsområden ofta kräver samordning mellan flera aktörer. Mot denna bakgrund bör handlingsplanen peka ut behovet av nationella finansieringsmodeller och rättsliga verktyg för delad kostnad och långsiktigt ägande, liksom statligt ansvar för kuststräckor av nationell betydelse. Skydd ska planeras och dimensioneras successivt och adaptivt med utgångspunkt i åtgärdernas konstruktionslivslängd och platsens utvecklingsskeden, så att uppgraderingar kan genomföras i takt med ny kunskap och förändrade behov. Länsstyrelsen bör också utveckla information riktad till fastighetsägare om hur gemensamma skyddsåtgärder kan initieras, finansieras och tillståndsprövas.

Tekniska nämnden noterar att det går att tolka länsstyrelsens slutsatser ”att många saknar egna klimatanpassningsplaner och arbetar i stället igenom översiktsplaner eller VA-planering” som att kommunerna har i uppdrag att ta fram klimatanpassningsplaner. Tekniska nämnden önskar att länsstyrelsen utifrån plan- och bygglagen tydliggör att det ska framgå i översiktsplanen vad som är kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra. Nämnden saknar också i slutsatserna behovet av att staten tar ansvar och finansierar skyddsåtgärder för nationellt skyddsvärda kuststräckor och nationellt samhällsviktiga funktioner. Det saknas också i slutsatserna att realiseringen av de föreslagna finansiering- och ägandeformer som lyfts i betänkandet *Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51)* är avgörande för genomförandet av klimatanpassningsåtgärder.

Kapitel 4 – Vägledning och rådgivning

Tekniska nämnden anser att den generella vägledning som föreslås i handlingsplanen inte bör utformas som regionala riktlinjer för fysisk planering, eftersom detta riskerar att uppfattas som normerande myndighetsutövning och skapa rättsosäkerhet. Vägledning bör i stället hänvisa till Boverkets kommande nationella råd och föreskrifter samt till SMHI:s planeringsunderlag. Om vägledning kvarstår behöver den klargöra gällande rättsliga utgångspunkter, däribland kommunallagens likabehandlingsprincip, bedömning av allmänna intressen utifrån dagens klimat vid planläggning och fastighetsägarens ansvar för befintlig bebyggelse. Även i detta kapitel behöver fastighetsägarnas ansvar för befintliga fastigheter tydligt framgå. Länsstyrelsen i Skånes informationsmaterial *Har du råd att ligga lågt?* betonar att den enskilde har stort ansvar att vidta förebyggande åtgärder och kan vara en lämplig utgångspunkt för handlingsplanen.

I vägledningen rörande översvämning till följd av skyfall föreslås kriterier för planläggning av ny bebyggelse med en klimatkfaktor på 1,3. Istället för en klimatkfaktor så bör lämpligt framtida klimatscenario rekommenderas som RCP 4,5 respektive RCP 8,5 och klimatkfaktorn anpassas efter det. I samma punkt anges att samhällsviktig service bör ha en högre säkerhetsnivå. Det bör först nämnas att all bebyggelse bör planeras med en säkerhetsnivå. På samma sätt som det anges kriterier för planläggning av ny bebyggelse bör också kriterier för samhällsviktig verksamhet anges. Det bör också definieras vad som ingår i samhällsviktig verksamhet.

I punkten Hantera vatten på markytan- multifunktionella fördröjande ytor bör det läggas till att skyfall med fördel också kan leda till det öppna dagvattensystemet, så som dammar och diken med mera.

Avsnittet om värme bör samordnas med Folkhälsomyndighetens vägledning och tydliggöra ansvarsförhållanden för inomhusmiljö i känsliga verksamheter; samtidigt bör det framgå att värme inte utgör grund för länsstyrelsens överprövning av detaljplan enligt plan- och bygglagen. I kustzonen bör ett adaptivt förhållningssätt med multifunktionella och naturbaserade lösningar framhållas. Där exploatering kan integreras med sammanhängande skydd bör detta kunna prövas som ett sätt att möjliggöra genomförande och medfinansiering, under förutsättning att det sker inom ramen för gällande lagstiftning och kommunens översiktliga inriktning.

Det vore önskvärt om länsstyrelsen initierade en översyn av ålderdomliga dikningsföretag med för låg kapacitet i Skåne och agerar för att de moderniseras för att minska översvämningensrisken från uppströms kommande vattenflöden i åar och vattendrag.

Tekniska nämnden saknar vägledning kring krisberedskap och civilförsvaret i relation till klimatanpassning. Nämnden efterfrågar också ett tydligt ställningstagande från Länsstyrelsen om att klimatrelaterade risker med mycket låg sannolikhet behöver hanteras som beredskapsåtgärder.

Kapitel 5 – Myndighetens åtgärder och uppföljning

Tekniska nämnden föreslår att åtgärder som avser att stödja framtagande av kommunala klimatanpassningsplaner bör utgå och att arbetet i stället knyts till kommunernas översiktsplaner enligt plan- och bygglagen. Eventuella dialogmöten om värme ska tydliggöra respektive aktörs ansvar och skyldigheter. Handlingsplanen saknar åtgärder som underlättar tillståndsprocesser för fastighetsägare som gemensamt vill skydda befintlig bebyggelse; länsstyrelsen bör ta fram en samlad vägledning för relevanta prövningar och samverkansformer. Åtgärder om regional vägledning för kustskydd bör utgå till förmån för Boverkets kommande nationella råd och

föreskrifter. Arbetet med ny regional klimat- och sårbarhetsanalys bör samordnas med riskhanteringsplaner enligt översvämningsdirektivet för att undvika dubbelarbete. Formuleringen om att se över detaljplaner inom riskområden bör i stället ange att kommuner, när så bedöms nödvändigt, kan begära anstånd i bygglovsprövning för att möjliggöra planändring eller upphävande när skyddsåtgärder inte kan lösas inom ramen för befintlig plan. Åtgärden "Fortsatt fördjupad dialog med Malmö stad om åtgärdsarbetet för att minska översvämningsrisken" bör ges statusen Avslutad i tidplanen, eftersom centrala styrdokument nu är antagna och ett stort antal detaljplaner med klimatanpassning har lämplighetsprövats och vunnit laga kraft.

Tekniska nämnden anser att handlingsplanens uppföljning bör förstärkas. Varje åtgärd bör ha indikator, baslinje, målvärde, ansvarig enhet, datakälla och uppföljningsfrekvens. Resultat bör sammanställas årligen och publiceras öppet, så att transparens, styrning och lärande möjliggörs i enlighet med den nationella strategins krav.

Övrigt

Genomförandet av större, sammanhängande skydd i kustzon kräver utvecklade samverkansformer, finansieringsmodeller och incitament som fördelar kostnader och nytta över tid och mellan berörda aktörer. Lagstiftningen bör underlätta samfinansiering och långsiktigt ägande, exempelvis genom gemensamhetsanläggningar. Lantmäteriets roll bör tydliggöras i framtagande och tillämpning av modeller för finansiering och ägande i planläggning som berör flera fastigheter. Tekniska nämnden önskar att Länsstyrelsen i Skåne bör stödja kommunerna i dessa frågor och verka för nationell samordning med berörda myndigheter och regeringen.

Ordförande

[Förnamn Efternamn]

[Fyll i titel]

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]